

Єлизавета Баурда,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 061 Журналістика,
Львівський національний університет імені Івана Франка
Науковий керівник – кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент **Галина Яценко**

РОЛЬ ЖІНКИ У ТВОРЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ (ЗА ПУБЛІЦИСТИКОЮ МІЛЕНИ РУДНИЦЬКОЇ)

Українська нація – це результат багатовікового процесу формування етносу, що складався з численних етапів в історії України. На кожному з них важливу роль відіграла жінка. Саме українки завжди брали на себе відповідальність за творення, виховання та розвиток української нації. Про це пише Мілена Рудницька – публіцистка, ідеологиня українського жіночого руху, голова світового Союзу Українок і політичної організації «Дружина Княгині Ольги».

Рудницька розглядає українську ідентичність крізь призму тогочасного жіноцтва: його цінностей, бажань, цілей, способу життя та поглядів. За словами публіцистки, «Українська мати» має плекати народне життя та закладати в майбутні покоління моральні цінності. Тож виділимо перший маркер формування української нації – виховання. Мілена Рудницька згадувала про це у двох статтях: «Українська дійсність і завдання жінки» та «Школа і родинний дім». Ідейне виховання дітей у тогочасній Україні повністю лежало на плечах матерів. Польські та московські школи знищили українську освіту: дітей не вчили своєї мови, географії тощо. Вчителі спотворювали факти з української історії, чим хотіли переконати молоде покоління, що Україна не може існувати самостійно. Схожа ситуація була і на Буковині з румунськими школами. Не дивлячись на всі заборони та обмеження, публіцистка закликає матерів самостійно підтримувати знання української мови у власних родинах.

Мілена Рудницька завжди доводила жіноцтву, що саме воно має справжній вплив на своїх дітей. Виховувати малечу в рідній атмосфері традицій, оточити її любов'ю до Батьківщини, навчати справжньої історії, зв'язати з єдністю та долею усього народу – все це, за словами публіцистки, формує свідоме та активне майбутнє українське покоління. Також авторка пише про те, що матері мусять вселити у своїх дітей почуття гордості за те, що вони українці, яких об'єднує спільна віра у світле майбутнє. Основне завдання жінок за Рудницькою – «бути громадянками в чотирьох стінах їхньої хати, бути матерями у суспільному житті» [1, с. 81].

Окрім жінки-матері для своїх дітей, Мілена Іванівна виділяє й образ матері Батьківщини. Така жінка мусить пронести українську ідею крізь власну родину, вживити цей образ сімейних цінностей у маси. Мати Батьківщини також об'єднує людей, пояснює шкоду особистих політичних міжусобиць. Отже, українська жінка виховує українське свідоме суспільство і вдома, і в повсякденні через свою активну громадянську позицію.

У статті «Понад кордони» публіцистка пише про другий маркер формування української нації – єдність. Мілена Рудницька говорить про міцне психічне об'єднання українців без кордонів, як про фундамент для відбудови старих і появи нових ідей та сенсів. Тобто єдність необхідна в усьому: в цінностях, волі, почуваннях тощо. Зважаючи на те, що немала частина тогочасних українців емігрувала за кордон, Мілена Рудницька підкреслює, що навіть розкидане по всій Землі, українське суспільство мусить бути єдиним у своїх думках та помислах. Тут можемо провести пряму паралель з сучасністю. Українці, які були змушені виїхати з країни після повномасштабного вторгнення 2022

року, організовують мітинги, лекції, благодійні концерти та навіть недільні українськомовні школи для дітей. Все це допомагає їм розвивати та зберігати українську ідентичність, почуватися не відірваними від рідної спільноти навіть за межами України.

Мілена Іванівна стверджує, що якраз ті нації, які мають державу і національну силу, намагаються охопити почуттям спільноти та національним солідаризмом всіх своїх представників. Далі публіцистка наводить приклад львівського «Союзу Українок», який підтверджує її думку своєю діяльністю: зв'язками та допомогою всім українкам без виключення: і за кордоном, і на півдні, і на Далекому Сході. Авторка також згадує тут Станиславівський Жіночий Конгрес, де в президії та в комісіях сиділо українське жіноцтво майже з усіх куточків країни.

Отож, згадані вище маркери української нації вже доволі відомі та поширені. Особливість М. Рудницької в тому, що вона власноруч формує громадську думку жінок щодо їхнього національного та етнічного самовизначення. Тож виділимо третій маркер формування української нації – незалежність в усіх її проявах. У своїй статті «Економічна незалежність жінки» Мілена Рудницька пише, що на розвиток жіночої самостійності насамперед вплинув поступ техніки та війна. Однак ще з доісторичних часів жінки відповідали за безліч речей, які стосувалися не лише господарства. Тобто незалежність в українках розвивалася поступово, а не з'явилася в один день. Українська жінка «... сама творила матеріальні і культурні цінності, творила їх буквально з нічого» [1, с. 48]. Така риса не лише допомагала всьому суспільству, але й кувала жінок зсередини, вирощувала їхню самостійність та особистість загалом. Тут авторка не розділяє поняття жіночої української ідентичності та фемінізму, адже вони йдуть поруч у процесі поступу суспільства. Чим незалежніше та свідоміше жіноцтво, тим більше користі та впливу воно принесе в громадське життя нації та не лише. «Як автономна одиниця, вона творить свідомо своє власне життя, вибирає собі сама сферу діяльності, визначає собі свою життєву мету. Сучасна жінка шукає власної праці, власної долі, завдяки цьому, що має власний ґрунт під ногами, вона нікому не стане тягарем» [1, с.58].

Отже, внесок українських жінок у формуванні нації, української ідентичності та культурної спадщини – величезний. Мілена Рудницька у своїй публіцистиці звертає увагу на особливості виховання молодого покоління, єдність та незалежність народу. За цим всім і стоїть українська жінка. Українки й досі продовжують відігравати одну з найважливіших ролей у сучасному українському суспільстві, особливо у реаліях повномасштабного вторгнення. Наша нація має визнавати їхню місію та плекати її, щоб продовжувати розвиватися разом задля кращого майбутнього.

Список використаної літератури

1. Присяжний М., Присяжна-Гапченко Ю. Мілена Рудницька: сходження до неба. Львів : ПАІС, 2010. 132 с.
2. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. К., 2011. 336 с.
3. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. URL: <https://uin.gov.ua/elektronni-vydannya/shlyah-stanovlennya-ukrayinskoyi-identychnosti>
4. Кислюк К. Українська ідентичність: історико-культурні ретроспективи та сучасні перспективи. URL: https://www.facebook.com/messenger_file/?attachment_id=5513121072133863&message_id=mid.%24cAAAACJmSpLOKMUMIv2D_26QVnu5&thread_id=100053607247258
5. Явір Іскра Б. Ідентичності. URL: https://zbruc.eu/node/29060?fbclid=IwAR0ote1FP-irDCGy7fguEvjhzdZLLb_Hnuh8VM0a2TG26kYKJLvb6oPy80k